

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی **صبح ایران** • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۲۳ بهمن ۱۴۰۲ • ۲ شعبان ۱۴۴۵ • ۱۲ فوریه ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۷۷۰ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۹ • اذان مغرب ۱۸:۰۱
اذان صبح فردا ۵:۳۰ • طلوع آفتاب ۶:۴۵

شرق

روزنامه

دیالوگ روز

کنعان - مانی حقیقی - ۱۳۸۶

مرتضی (محمدرضا فروتن)، فرارمون بود، قول دادی!

مینا (ترانه علیدوستی): فرار چیه، وضع عوض شده

مرتضی: فرار اون چیزیه که اگر وضع عوض شد، پاش وایسی!

آنچه گذشت

جوشیدن محتوای دیگ

امیر سیدین

انقلاب سال ۵۷ پیاده شد. تشکل‌های دیگری هم بودند که مثل حزب توده نه‌تنها با انقلاب اسلامی همراه شدند که تا سال‌ها بعد از انقلاب رسماً در انواع انتخابات حضور رسمی داشتند و از چهره‌های شاخص و شناخته‌شده در انقلاب، به عنوان کاندیدا حمایت می‌کردند.

درست همان‌طورکه حزب توده، صادق خلخالی را به‌عنوان نامزد خود در انتخابات مجلس معرفی کرد و کیانوری در توضیح آن می‌گفت: «خلخالی خدمات پرازشسی در زمینه قلع و قمع ضد انقلاب، جنایتکاران و سرسپردگان رژیم گذشته دارد. او با شجاعتی بی نظیر چندصد نفر از مهم‌ترین مهره‌های امپریالیسم را به جوخه اعدام سپرد» .

زمان اما به کام نماند. حزب توده به همان جایی رفت که پیش از آن دیگرانسی هم رفته بودند. فهرست پیاده‌شدگان از قطار انقلاب را شاید باید با نام صادق قطب‌زاده آغاز کرد. مسافر مشهور هواپیمای مشهور پاریس – تهران که در سیاهه فعالیت‌های پیش از انقلاب، نواختن سبلی به گوش اردشیر زاهدی، سفیر وقت ایران در آمریکا را هم در کارنامه داشت و به همین دلیل از ایلات متحده اخراج شده بود. او بعداً پس از انقلاب، زمانی که مسئولیت وزارت امور خارجه را عهده‌دار شد، دبیر اول سفارت شوروی در تهران را به اتهام جاسوسی اخراج کرد. اما طولی نکشید که خود به اتهام طراحی کودتا بازداشت شد؛ کودتایی که سببیساری معتقدند اسناد و مدارک آن را حزب توده در اختیار مقامات امنیتی جمهوری اسلامی گذاشته بود.

ولادیمیر کوزیکچن، افسر عالی‌رتبه «کاکب»، در کتابی که سال ۱۹۹۱ میلادی منتشر کرد، مدعی شد «گرمبلین به‌شدت از دست قطب‌زاده عصبانی بود و به کاکب دستور داد حذف سیاسی و در صورت امکان فیزیکی‌اش را در دستور کار قرار دهند». چیزی که ظاهراً دخالت قطب‌زاده در کودتای نوزده امکان آن را برای شوروی فراهم کرد و اسناد و مدارک این کودتا را از طریق حزب توده به سرویس‌های امنیتی ایران رساند تا قطب‌زاده پس از بازداشت مقابل دوربین‌های تلویزیون بنشیند و ضمن اعتراف، نامی هم از سید محمدکاشم شریعتمداری بیاورد. قطب‌زاده اعدام و شریعتمداری سلب مرجعیت شد. قطب‌زاده البته تقریباً یک سال پس از آن اعدام می‌شد که ابولحسن بنی‌صدر، اولین رئیس‌جمهور ایران از سمت خود عزل شد و به همراه مسعود رجوی، سرکرده سازمان مجاهدین خلق(منافقین) به فرانسه گریخت تا اولین رئیس‌جمهور پس از انقلاب و مهم‌ترین سازمان سیاسی-نظامی‌که سابقه سال‌ها فعالیت مسلحانه علیه خاندان پهلوی را در کارنامه داشت، پس از غائله خرداد ۶۰ و ورود به فاز مسلحانه علیه حکومت، کودتایی که بیرون رانده شوند. کرد و بغیر سایر‌های نخست انقلاب که فرونشست، دایره رقابت محدود شد به وفاداران انقلاب و طبیعتاً فهرست محدودفین را آرام‌آرام نام‌هایی بر می‌کرد که خود در دوره‌ای دیگر، کسانی دیگر را از روی صندلی‌های بزرگ و کوچک قدرت حذف کرده بودند. در سال‌های میانی دهه ۶۰ نهضت آزادی، جبهه ملی و سایر نیروهای ملی مذهبی عملاً در ساخت قدرت، محلی از اعراب نداشتند. احزاب و گروه‌های کوچک و بزرگ چپ حذف شده بودند و حتی حزب جمهوری اسلامی منحل شده بود. مجمع روحانیون مبارز از دل جامعه روحانیت مبارز انتعاب کرده و در کنار نیروهای جوان چپ جدید که عمدتاً در دفتر تحکیم وحدت فعال بودند، ذیل حمایت‌های بنیان‌گذار انقلاب پله‌های قدرت را طی می‌کردند و این‌ن بالارفتن از نردبان قدرت، گوشه‌نشینی طیف دیگری از هواداران انقلاب را سبب می‌شد که جناح راست خوانده می‌شدن. چنان که سال‌ها بعد سازمان از دو پاره شده مجاهدین انقلاب اسلامی (که خود در ابتدای انقلاب از اتحاد هفت گروه شبه‌نظامی مبارز علیه حکومت پهلوی تشکیل شده بود تا به نوعی بدیلی برای سازمان مجاهدین خلق باشد) توسط طیف چپ این سازمان احیا شد تا به همراه مجمع روحانیون مبارز نقشی مهم در سربرآوردن دولت اصلاحات، پس از سال‌ها دوری از قدرتی داشته باشد که مدت‌های مدید در سیطره جناح راست بود.

سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، مجمع روحانیون مبارز، دفتر تحکیم وحدت و البته حزب تازه تأسیس مشارکت را می‌توان سهام‌داران عمده قدرت در دوران دولت هشت‌ساله سیدمحمد خاتمی دانست. قدرت مستعجلی که روی کار آمدن محمود احمدی‌نژاد و به‌ویژه وقایع سال ۸۸ به آن خاتمه داد. سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و جبهه مشارکت به حکم دادگاه منحل شدند. مجمع روحانیون مبارز به حاشیه رانده شد و دفتر تحکیم وحدت در فرایندی غیر ارگانیک به دو طیف شیراز و علامه تقی‌زائی، بعدها طیف علامه که نماینده دانشجویان اصلاح‌طلب قلمداد می‌شد، آرام‌آرام از عرصه تأثیرگذاری سیاسی محو شد. و این تا امروز، پایان حضور اصلاح‌طلبان در ساختار پیچیده قدرت در کشور بوده است. ظهور احمدی‌نژاد و حمایت تمام‌قد همه شاخه‌های جناح راست از او هرچند در آن سال‌ها پیروزی «جناح راست»، قلمداد شد، اما نهالی را کاشت که ظاهراً از اعتبار «حامیان سابق و رقیبای بعدی» خود ارتزاق می‌کرد و پایه‌گذار جریانی در داخل جناح راست شد که براساس قرآن، ننته‌های سودای حذف نیروهای میانه‌روی داخل جناح راست که حتی محو راست سنتی را در سر دارد. به هر روی، بعد از ظهور احمدی‌نژاد و ماجراهای دوران ریاست‌جمهوری او، رقابت در ساخت قدرت به طیف‌های مختلف درون جناح راست محدود شد. میانه‌روها یا اعتدالیون که حسن روحانی آنها را نمایندگی می‌کرد، راست سنتی که چهره‌هایی مثل علی لاریجانی را باید شاخص‌ترین حامل پرچم آنها دانست و جبهه پایداري –میراث‌داران اصلی احمدی‌نژاد- که هویت بصری آنها در چهره‌هایی مثل سعید جبلیی تبلور می‌یابد و با هر متر و معیاری ابراهیم رئیسی و دولت او را باید شاخه‌ای از آنها دانست. گروهی که به نظر می‌رسد تا اینجا در حذف باقی رقیبای درون‌جراحی خود موفق عمل کرده است.

امروز بعد از چهار و نیم‌دهه که از پیروزی انقلاب گذشته، می‌توان به تفکیک و به‌وضوح ایستگاه‌های مختلفی را برشمرد که در آن عده‌ای –چه آن را پلایش سنجنیده بدانیم و چه خالص‌سازی نکویده بنامیم– از قطار انقلاب به بیرون هدایت شدند و طرفه آنکه مسافران قطار از ابتدا تا انتها، تا زمانی که راه خروج به آنها نشان داده نشده بود، سخنی در نقد روش‌ها و فرایندهایی که به دلالت سایر مسافران به بیرون از قطار می‌انجامید، معمولاً نگفتند و حالا با فهرستی طول و ناهمگون از پیاده‌شدگان چمدان به دست در ایستگاه‌های مختلف مواجهیم که تاریخ اعتراض آنان با تاریخ پیاده‌شدنشان از قطار یکی است و انگار با حسرت به دود «لوکوموتیو» نگاه می‌کنند.

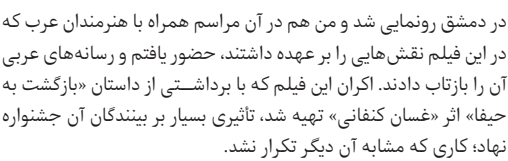
روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی **صبح ایران** • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

غصب حافظهٔ عمومی

احمد مسجدجامعی

بیشتری نشان می‌دهیم. اسرائیل علاوه بر فعالیت نظامی و جاسوسی و غصب سرزمین‌های فلسطینیان، در غصب حافظه عمومی نیز بسیار فعال است و از همه امکانات داخلی و بین‌المللی‌اش سود می‌جوید و یکی از امکاناتش جنایت نازی‌ها در کشتار یهودیان است. هنرمندان و نویسندگان خواسته یا ناخواسته تحت تأثیر جریان غصب حافظه عمومی قرار می‌گیرند.

دایرهٔ‌المعارف یهود، یهودیت و صهیونیسم از عبدالوهاب محمد المسیری، ترجمه مؤسسه فرهنگی مطالعات و پژوهش‌های تاریخ خاورمیانه، یکی از آثار مهم درباره فلسطین بود که در سال‌های حضورم در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، منتشر شد. این اثر که رویکردی تاریخی و جامعه‌شناسانه داشت، بیان می‌کرد که چگونه دستسگاه فرهنگی دولت اسرائیل ادبیات مورد نیاز خود را تولید می‌کند و اشاعه می‌دهد و ما بدون توجه به آن، به جنبه‌ها و وجوه نظامی و سیاسی اهتمام

بیشتری نشان می‌دهیم. اسرائیل علاوه بر فعالیت نظامی و جاسوسی و غصب سرزمین‌های فلسطینیان، در غصب حافظه عمومی نیز بسیار فعال است و از همه امکانات داخلی و بین‌المللی‌اش سود می‌جوید و یکی از امکاناتش جنایت نازی‌ها در کشتار یهودیان است. هنرمندان و نویسندگان خواسته یا ناخواسته تحت تأثیر جریان غصب حافظه عمومی قرار می‌گیرند.

در دمشق رونمایی شد و من هم در آن مراسم همراه با هنرمندان عرب که در این فیلم نقش‌هایی را بر عهده داشتند، حضور یافتم و رسانه‌های عربی آن را بازتاب دادند. اکران این فیلم که با برداشتی از داستان «بازگشت به حیفا» اثر «غسان کفانی» تهیه شد، تأثیری بسیار بر بینندگان آن جشنواره نهاد؛ کاری که مشابه آن دیگر تکرار نشد. کشتار وسیع مردم، خبرنگاران مستقل و همچنین، کشتار نمایندگان و کارکنان نهادهای بین‌المللی و حقوق بشر که برای کمک‌رسانی و ارائه خدمات انسانی به کودکان و زنان و بیماران در فاجعه اخیر غزه به آنجا آمده بودند، روایتگر گوشه‌ای از این جنایات است.

اهمیت غصب حافظه جمعی تا بدانجاست که بنا بر گزارش‌هایی، اسرائیل گاهی خودزنی می‌کند تا مخالفان را در معرض اتهام قرار دهد و خود را برای اعمال جنایات بیشتر تبرئه کند؛ در واقع در این نگاه، برای مظلوم‌نمایی، هر اقدام ظالمانه‌ای حتی در حق شهروندان یهودی جایز و مخالفت با آن یهودی‌ستیزی است.

در کنار اتفاقات جنون‌آمیز گسترده‌ای از تحکرات نظامی در جنگ غزه که هر روز می‌شنویم، جبهه‌های جدید گشوده شد که بر افکار عمومی جهانیه به شکلی قاعده‌مند تأثیر گذاشت. تپلايه‌دار این جبهه آفریقای جنوبی، از بزرگ‌ترین قربانیان نسل‌کشی و نژادپرستی، است که کاری مدنی و تأثیرگذار را علیه غصب حافظه عمومی توسط اسرائیل آغاز کرده است. من در سفری به آنجا، بقایای دهشتناک بلایایی باورنکردنی را که بر سر سیاهان آفریقا آمده بود، در جزیره روبن از نزدیک دیده‌ام؛ در ساحل این جزیره، سیاه‌پوستان را برای سول‌کردن انبوه و متراکم در کشتی‌ها، تفکیک سنی و جنسی می‌کردند و اگر هم کشتی به مشکلی دچار می‌شد، گروهی از آنها را در دیس می‌ریختند تا مال‌التجاره شامل برخی از بردگان و خود

عددخوانی

وقتی دارایی مهم است

در برخی اخبار، میزان بزرگی و تکرار آن اهمیت اتفاق را مشخص می‌کند. به دو خبر اشاره می‌کنیم؛ یکی از نکات مشترک این اخبار اهمیت دارایی است.

۵ میلیون روپیه

کمتر از یک هفته دیگر قرار است ۲۰۰ میلیون رأی‌دهنده در اندونزی پای صندوق‌های رأی بروند. آنها قرار است در کنار انتخاب رئیس‌جمهور بعدی، ۱۰۶ نفر را در انتخابات منطقه‌ای و محلی به‌عنوان نمایندگان و اعضای سوراها انتخاب کنند. هزارو ۸۰۰ نفر در این رقابت شرکت کرده‌اند. بی‌بی‌سی درباره «راهایو»، زنی که سرپرستی چهار فرزندش را بعد از جدایی بر عهده گرفته، گزارشی منتشر کرده است. او یک خدمتکار خانگی است که هزینه کارزارهای انتخاباتی‌اش را از نظافت توالت‌ها به دست آورده است. البته، او در مقابل میلیاردها روپیه‌ای که دیگر نامزدها در حال خرج‌کردن هستند، تاکنون توانسته فقط پنج میلیون روپیه یعنی ۳۱۷ دلار تهیه کند اما او خود را کاندیدای ضعفا می‌داند.

۵۰ هزار میلیارد تومان ضرر

دیجیتانو از ضرر ۵۰ هزار میلیارد تومانی اقتصاد ایران از قطع اینترنت در سال ۲۰۲۳ گزارشی ارائه داده است. طبق گزارش این رسانه، محدودیت‌ها و اختلال‌های اینترنتی تا نیمه سال میلادی ۲۰۲۲ با تحمیل ضرر ۵۰۷ میلیون دلاری، ایران را به رتبه دهمین کشور متضرر جهان از این نظر رسانده بود. در این خبر به گزارش افتانا و گزارش‌های آماری وب‌سایت تاپ تن وی‌پی‌ان، اشاره شده است. روسیه با ۴۰۲ میلیارد دلار، بیشترین ضرر اقتصادی را تحمل کرده و پس از آن کشور اتیوپی با ۱۰۵۹ میلیارد دلار قرار دارد. در سال گذشته میلادی، ۱۹۶ خاموشی عمدی اینترنت در ۲۵ کشور جهان اتفاق افتاده است. در میان شبکه‌های اجتماعی، پلتفرم ایکس رکورددار بیشترین میزان فیلترینگ و محدودیت است. این پلتفرم با ۱۰هزارو ۶۸۳ ساعت اختلال عمدی، در رتبه اول قرار گرفته و ۱۸ درصد بیشتر از اینستاگرام و ۲۶ درصد بیشتر از تیک‌تاک بوده است.

♦ مراسم اجرای نورپردازی سه بعدی (ویدئو مپینگ) که به مناسبت چهل و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی شامگاه شنبه ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۲ در برج آزادی تهران برگزار شد.

عکس: الهه جوان، فارس

کشتی، محفوظ بماند. گروهی که توان جسمی و بدنی کمتری داشتند، زودتر فدا می‌شدند؛ چون بردگان مناسبی برای کار در مزارع غربی‌ها نبودند. اگر بیمار هم می‌شدند، بلافاصله، طعمه ماهیان دریا بودند. طبعاً در چنین شرایطی، بیشترین جفا به کودکان و زنان و بیماران می‌شد که نمی‌توانستند نیروی کار ارزان برای نژادپرستان آمریکایی و اروپایی باشند. اکنون چنین کشوری با چنان سابقه‌ای وکالت این فاجعه انسانی را بر عهده گرفته و به دادگاه لاهه شکایت برده است. جالب آنکه نخست‌وزیر اسرائیل که پیوسته از موضع طلبکارانه و بی‌ادبانه درباره مدیران سازمان‌های بین‌المللی از جمله سازمان ملل و دبیرکل آن سخن می‌گفت، سرانجام پس از اعلام صلاحیت دادگاه لاهه برای ورود به مسئله نسل‌کشی، از تعهد خود و نظامیانش در برابر قوانین بین‌المللی و حقوق بشر داستان‌سرایی‌ها کرده است. این موضع حقوقی و موضوع حقوق بشری آن‌قدر انسانی است که حتی خود یهودیان هم نمی‌توانستند در آن مشارکت نداشته باشند. تحلیل یکی از این حقوق‌دان‌های یهودی ایرانی‌الاصل ساکن لندن در این باره شنیدنی است. به گفته او، صرف‌نظر از هر نتیجه حقوقی اصلا دستاوردی مهم است که کشوری که خود را همواره قربانی نسل‌کشی می‌دانسته اکنون در یک دادگاه معتبر جهانی متهم به نسل‌کشی شده است.

مصوبات این دادگاه هرچند ضمانت اجرایی ندارد، نتایج آن در افکار عمومی جهانیان بسیار تأثیرگذار است؛ ازاین‌رو، اعلام صلاحیت دیوان لاهه برای رسیدگی به این اتهام هشدار متحدان غربی از جمله اتحادیه اروپا را به دولت اسرائیل در پی داشته و آن دولت مجبور شده است برای رسیدن برخی خدمات انسانی برای فلسطینیان تسهیلاتی قائل شود؛ به‌هرحال، این اقدام عقلانی و تدبیر انسانی آفریقای جنوبی در به دادگاه‌کشاندن اسرائیل در موضوع حقوق بشر نه‌تنها در افکار عمومی و رسانه‌های غربی بلکه حتی میان فلسطینیان بازتابی گسترده یافت. اسرائیل در طول سال‌های پس از جنگ جهانی دوم در حافظه جهانی برای خود جایگاهی از مظلومیت و قربانی شدن ساخته بود که مخالفت صریح با آن، این جایگاه را تقویت می‌کرد و همین حافظه موجب ندیده‌گرفتن بسیاری از رفتارهای خشن آنها می‌شد و اینک این حربه از دست آنها گرفته شده است.

باری، بازسازی حافظه جهانی و اقع افکار عمومی جهان کاری است که مقدم بر هر رفتار نظامی و سیاسی است. این کار با شعار و تهدید ممکن نیست و نیازمند تولید آثار با ارزش فرهنگی و هنری و تحقیقات علمی و تاریخی است.

شبکه‌خوانی

از شیر بیمار تا سرقت

برخی اخبار در شبکه‌های اجتماعی مورد توجه کاربران هستند که به آنها اشاره می‌کنیم.

شیر بیمار است نه گرسنه

تصویری از وضعیت دردناک و نامناسب شیر باغ وحش مشهد در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده که بسیاری را متاثر کرده است. این‌ا درباره شرایط این شیر با دکتر علیرضا بنی‌اسدی، کارشناس بیماری‌های حیات وحش اداره کل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی، گفته‌وکو کرده است. او تأکید دارد: «وضعیت مشاهده‌شده شیر باغ وحش مشهد به هیچ وجه ناشی از سوء‌تغذیه نیست و تشخیص بیماری انگلی در این شیر و آغاز درمان از سه هفته قبل انجام گرفته‌ و در این مدت تاکنون انجام دو دوره درمان ضدانگلی برای این حیوان ثبت شده است». او از آغاز سومین دوره درمان این قلاذه شیر پس از رسیدن جواب آزمایش خون در صورت نیاز خبر داده است. این کارشناس معتقد است که «این شیر بیمار نیز دارای تیب بدنی لاغر است که ابتدا به انکل به‌صورت طبیعی موجب کاهش وزن بیشتر شیر و نمایان‌شدن بیشتر لاغری شده است». در واقع طبق این گزارش این لاغری به دلیل سوءتغذیه نیست، به دلیل بیماری است. مسئولان این باغ وحش که از سال ۱۳۳۹ تأسیس شده، باید درباره نحوه نگهداری این قلاذه شیر جواب‌گو باشند.

سرقت درکمال سردی

یکی از ویدئوهایی که بسیار مورد توجه قرار گرفته است، ویدئوی سرقت یک مرد جوان ماسک‌پوش از فروشگاه اپل در کالیفرنیا است. او در کمال خون‌سردی تمام آیفون‌ها و آپدهایی را که روی میز قرار دارد، در شلوارش می‌ریزد و از فروشگاه خارج و سوار ماشینش می‌شود. هنگام این دزدی، کسی واکنشی نشان نمی‌دهد، البته یک نفر از او فیلم می‌گیرد. او خون‌سرد است و بقیه بی‌توجه. هنوز معلوم نشده این ویدئو تولید محتوایی برای شبکه‌های اجتماعی است یا یک اتفاق واقعی؟ اما توجه زیادی به آن جلب شده است.